

'Gezinnen: Present!' revisited 2015

Verslag van een beknopt onderzoek naar het gebruik van en de ervaring met de methodiek 'Gezinnen: Present!' onder de negen stichtingen die deelnamen aan het onderzoeks- en ontwikkelproject in 2012.

‘Gezinnen: Present!’ revisited 2015

Verslag van een beknopt onderzoek naar het gebruik van en de ervaring met de methodiek ‘Gezinnen: Present!’ onder de negen stichtingen die deelnamen aan het onderzoeks- en ontwikkelproject in 2012.

Drs. Christel van Til- Teekman, onderzoeker Viaa, Centrum voor Samenlevingsvraagstukken

Juli 2015

Uitgave van *Viaa, Centrum voor Samenlevingsvraagstukken*

Adres

Viaa
Grasdorpstraat 2
8012 EN Zwolle

T. (038) 42 555 14

E. lectoraatsv@viaa.nl

Postadres

Centrum voor Samenlevingsvraagstukken
T.a.v. mw J. Faber- Zijlstra
Postbus 10030
8000 GA Zwolle

Inhoud

VERSLAG	5
INZET GEZINNEN	5
SAMENSTELLING EN PLAATSING.....	6
STAPPEN IN DE METHODE	7
MATERIALEN IN TOOLBOX.....	7
HULPONTVANGERS.....	9
HULPVERLENERS	9
CONCLUSIE	10
AANBEVELINGEN.....	11
CONTACTGEGEVENS DEELNEMENDE PRESENTAFDELINGEN	13
VOORBEELDEN	15
FAMILIEVRIJWILLIGERSWERK.....	15
FAMILIEVRIJWILLIGERSWERK: OOK VOOR UW ORGANISATIE?.....	16
ADOPTEER EEN GEZIN OF ALLEENSTAANDE.....	19
VRIJWILLIGERSWERK ALS GEZIN	23
REACTIES UIT DE EVALUATIEFORMULIEREN (STICHTING PRESENT GOUDA)	25
GEZINSVRIJWILLIGERSDAG WAPPERDAG	27
VRIJWILLIGERSWERK VOOR GEZINNEN (PROJECT ABROAD)	29

*DOOR DEZE ONTMOETING HEB-
BEN WIJ EN VOORAL ONZE KIN-
DEREN GELEERD OM EEN ANDER
OP DE EERSTE PLAATS TE ZETTEN
EN IETS VOOR HEN KUNNEN BE-
TEKENEN. WE LIETEN HÉÉL BE-
WUST DE ZONEN VAN JACOB KIE-
ZEN WAAR WE ZOULDEN GAAN
ETEN MET ELKAAR.”*

Verslag

Inzet gezinnen

In 9 Presentafdelingen (zie tabel 1) zijn er in 2012 59 gezinnen betrokken geweest bij een 'Gezinnen: Present!' project. In het jaar daarop waren dat, volgens opgave van de betreffende stichtingen, 78 gezinnen en in 2014 38 gezinnen. Dat lijkt op een daling, maar navraag leerde dat Present Zwolle twee zaken wel meerekende in 2012 en 2013 en niet in 2014, terwijl ze wel plaatsgevonden hadden: een jaarlijkse kerstpakkettenactie, en gezinnen die deel uitmaakten van een grotere groep. Wanneer dit meegerekend wordt is het aantal deelnemende gezinnen in 2014 ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2013.

Inzet gezinnen	2012	2013	2014
Almere	?	2	?
Amersfoort	7	7	7
Dordrecht	4	3	4
Ede	#6	#6	#3
Gouda	5	2	2
Houten	6	4	1
Leiden	1	1	12
Utrecht	?	7	7
Zwolle	30 *	46*	33*
Gezinnen	59	78	49

Tabel 1 Inzet gezinnen 2012/ 2013/ 2014

* Zwolle rekent de kerstpakketten actie waar een gezin een pakket maakt voor een ander gezin mee. Ook worden gezinnen die onderdeel uitmaken van een groep hierin meegerekend.

Dit zijn cijfers voor zowel Ede als Wageningen. Gezinnen die onderdeel uitmaken van een groep worden ook meegerekend.

Samenstelling en plaatsing

Het overgrote deel van de gezinnen bestond uit vader, moeder en kinderen. Er zijn enkele voorbeelden van zussen met kinderen, een alleenstaande moeder met kinderen en een homopaar, die hebben meegedaan met een 'Gezinnen' project. De meeste gezinnen hadden kinderen in de lagere-school-leeftijd. Het is opvallend dat projecten met tieners juist klusprojecten waren: het behangen van een woonkamer, diverse tuinen opknappen of verhuizen. Bij één gezinsproject, een traject van een jaar, waren twee tienermeiden betrokken. Zij werden gematched met een ouder echtpaar in dezelfde straat. De ouderen waren beiden ziek en terminaal. In het jaar dat dit echtpaar nog heeft geleefd waren zij erg betrokken op elkaar. Pannetjes eten, boodschappen en bezoeken waren er wekelijks. De meiden waren twee van de weinige mensen die aanwezig waren op de begrafenis van deze ouderen. Gezinnen met jongere kinderen kozen vaak voor 'sociale' projecten binnen woonvormen en verzorgingstehuizen. Samen wandelen, koekjes bakken en spelletjes doen was favoriet. De enkele baby's die aanwezig waren tijdens de projecten waren een 'trekpleister'. Ouderen maar ook mensen met een beperking vonden deze jonge deelnemers een cadeautje. Een alleenstaande vrouw met kinderen had aangegeven moeite te hebben met het openbaar vervoer. Een moeder en dochter hebben haar wegwijs gemaakt in de bus en trein en samen zijn ze naar de dierentuin gegaan. Een ander mooi voorbeeld van een project waar duidelijk naar voren komt dat kinderen van een 'Gezinnenproject' veel kunnen leren is dat kinderen die zelf een nieuwe slaapkamer hadden gekregen zich wilden inzetten om een ander kind dit ook te geven. Er werd ijverig geleverd en de kamer van een ander kind werd gezellig gemaakt.

Presentcoördinatoren geven bijna allemaal (1 Presentcoördinator niet) aan dat de inzet van gezinnen meer tijd vergt. Er moeten meerdere agenda's worden afgestemd en er moet langere tijd gezocht worden om het aanbod van het gezin te matchen. Vooral het zoeken naar (ontvangende) gezinnen wordt als lastig ervaren door Presentcoördinatoren. Maatschappelijke organisaties noemen vaak de kwetsbaarheid van gezinnen en 'haken af' doordat het een eenmalige ontmoeting is. Gezinnen zetten zich grotendeels in op de zaterdagen. Een enkele keer op de woensdagmiddag of in de vakantie. Door de Presentcoördinatoren wordt opgemerkt dat je 'Gezinnenprojecten' er niet 'bij' kunt doen omdat er veel inzet nodig is om gezinnen te werven. Het gebruikmaken van 'tijd-collecten' binnen kerkelijke gemeenten is de enige actie waar veel gezinnen zich melden.

Stappen in de methode

Alle Presentcoördinatoren gebruiken de stappen uit de methode 'Gezinnen: Present!'. Er zijn enkelen die stap 1 en 2 (kennismaking en intake) samen pakken. Anderen plannen een kennismakingsgesprek en laten bijv. de poppetjes achter om zelf een aanbod te formuleren en bellen later op om verder af te stemmen en afspraken te maken. Het lijkt dat bij de inzet van gezinnen stap 3 (de matching) als belangrijkste stap wordt ervaren. Coördinatoren doen hun uiterste best om een project te vinden waar je bij voorbaat al weet dat het een 'succes' zal zijn. Zij weten dat alleen een positieve ervaring ervoor kan zorgen dat gezinnen terug komen en hun verhaal aan anderen vertellen. Stap 5 (de voorbereiding – projectbezoek) wordt verschillend uitgevoerd. De ervaring leert dat er binnen woonvormen en verzorgingshuizen nooit een projectbezoek wordt gepland. Er is voldoende duidelijkheid en structuur om gezinnen hier zonder voorbezoek te plaatsen. Als er een ontvangend gezin is, wordt er altijd een voorbezoek gepland. Vaak is er dan 1 ouder bij dit bezoek aanwezig om later hun kinderen en eventuele partner in te lichten en voor te bereiden. Bij stap 5, de uitvoering van het project, worden er door enkele coördinatoren 'gezinnen/ groepen begeleiders' ingezet die de gezinnen aan het begin/ eind van het project begeleiden en aanspreekbaar zijn (telefonisch) voor vragen. Er wordt opgemerkt dat deze 'gezinnen/ groepen begeleiders' vaak langer of gehele dag(deel) aanwezig blijven omdat het met gezinnen hectischer (kan) verlopen en er meer gebeurt in vergelijking met 'gewone' groepen. Voor de stappen 6 en 7 (terugkoppeling en evaluatie) worden vaak digitale evaluatielijsten gebruikt of telefonisch contact opgenomen om samen terug te kijken. Bij Present Ede krijg(t)en het gezin (en andere groepen) altijd een presentje. Dit kan een badeendje, lichtje of tattoo van Present zijn. Ook zijn zij op zoek naar een vorm waarop kinderen achteraf nog een berichtje kunnen sturen naar de hulpontvanger. Dit is voortgekomen uit het project met basisscholen. Hiermee houd je kinderen langer betrokken bij een project.

Materialen in toolbox

Het boek 'Ons gezin is Present' wordt door veel coördinatoren met enthousiasme gebruikt. Het is leuk om dit boek te geven omdat je hiermee ook veel professionaliteit uitstraalt. Het boek wordt na de kennismaking/ intake gegeven zodat het gezin het kan gebruiken ter voorbereiding op het project. Het gezinsboek sluit meer aan bij gezinnen met kinderen tot 13 jaar. Tieners spreekt dit gezinsboek minder aan. Een Presentcoördinator vraagt het boek terug als

gezinnen het niet of maar gedeeltelijk hebben gebruikt, om het weer aan andere gezinnen te geven. Er wordt opgemerkt dat de test op pagina 26/ 27 voor tieners niet klopt. Present Leiden gebruikt de tekeningen (voorkant boek) voor een folder. Andere Presentcoördinatoren geven aan dat zij de poster en folder graag vernieuwd zien. Present Leiden heeft een folder voor maatschappelijke organisaties ontwikkeld.

Als werkvorm worden het kwartet, de poppetjes/ visjes, het gezinsboek en/ of het boek 'de mooiste vis van de zee' het meest gebruikt door de Presentcoördinatoren. De presentatie die ze gebruiken hebben ze zelf aangepast.

De Presentcoördinatoren gebruiken allemaal in meer of minder mate de Presenttas met hierin materialen ter ondersteuning bij de methode. De tas wordt als prettig en handzaam ervaren en ook zijn de materialen om te tekenen en plakken/ knutselen al diverse keren gebruikt. Er wordt opgemerkt dat de presentaties (te vinden in toolbox/ USB-stick) achterhaald zijn en niet meer worden gebruikt. Iedereen gebruikt eigen presentaties en twee Presentafdelingen gebruiken de Prezi van Present Houten. Er is behoefte aan korte filmpjes (niet langer dan 1 minuut) voor jonge kinderen (bijv. met playmobil) en voor tieners (quiz via cahoot), een presentatie voor gezinnen (voorkeur Prezi), goede materialen in toolbox (geen stiften/ potloden van de Action) en een evaluatie voor kinderen (niet digitaal). Ook is er gevraagd naar een (kleinere) digitale versie van het gezinsboek.

Hulpontvangers

Alle Presentcoördinatoren geven aan dat hulpontvangers altijd heel positief zijn en er geen negatieve geluiden zijn geweest in de afgelopen jaren met de inzet van gezinnen. Het komt wel vaker voor dat hulpontvangers graag meer contact willen. Enkele keren is het voorgekomen dat een gezin langer betrokken is geweest. De ervaring leert dat de gezinnen die zich aanmelden vaak al ander (vrijwilligers) werk doen en dit 'Gezinnen: Present!' project als een eenmalige actie zien.

Tijdens de train de trainer-dag in Leusden (7 april 2015) discussiëren de Presentcoördinatoren over de invloed die de beeldvorming van een 'happy', 'harmonieus' en 'vaak hoog opgeleid' gezin kan hebben t.o.v. de hulpontvangers. De opmerking 'het enige wat er ontstaat is dat een kind van een ander ziet wat hij mist!' bracht ons met elkaar in gesprek. Een Presentcoördinator liet met een voorbeeld zien dat juist het tegenovergestelde 'wat ik bij een ander zag maakte mij krachtig om te zorgen dat ik hier uit kwam!', ook mogelijk is. Het is een aandachtspunt waar elke Presentcoördinator die met gezinnen werkt alert op moet zijn. Kijk goed naar je eigen referentiekader. Dat is heel vaak niet het zelfde referentiekader als van de gezinnen (hulpontvangers) waar een project wordt gedaan.

Een andere opmerking van de Presentcoördinator van Houten wil ik hierbij ook noemen. Hij gaf aan dat hij nooit het woord 'gezinnen' noemt omdat er door de gebrokenheid zoveel meer vormen van gezinnen/ families zijn. Hij gaf aan dat hij niet alleen gezinnen wil werven maar ook opa's/ oma's, buurvrouwen, alleenstaande ouders enz. Hij noemt het 'familie vrijwilligerswerk'.

Hulpverleners

De hulpverleners van maatschappelijke organisaties geven aan dat de meerwaarde van 'Gezinnen: Present!'-projecten de kinderen zijn. Zij zorgen ervoor dat er makkelijker verbinding komt tussen gezinnen en doelgroepen waar zij niet altijd automatisch mee te maken krijgen. Je moet als organisatie goed afstemmen of het project geschikt is voor kinderen die (altijd) meer geluid en drukte veroorzaken. Ook moet de veiligheid van gezinnen gewaarborgd blijven. Dit is meer dan dat de stopcontacten kindvriendelijk zijn of klusmateriaal veilig is. Er wordt ook gedacht aan grensoverschrijdend gedrag (seksueel geweld) waar gezinnen tegen beschermd moeten worden. De organisaties en Presentcoördinatoren moeten dit altijd goed afstemmen.

Conclusie

Er zijn in de loop van de jaren varianten op het concept 'Gezinnen: Present!' project ontstaan zoals 'adopteer een gezin of alleenstaande' in Zwolle of 'het leukste familie uitje' in Utrecht. Ook wordt er bijvoorbeeld jaarlijks een 'wap-perdag' georganiseerd in de Zaanstreek en voeren gezinnen gezamenlijk vrijwillige klussen uit voor de wijk. De commerciële markt heeft het gezin ook ontdekt en biedt reizen aan om samen met je gezin vrijwilligerswerk in het buitenland te verrichten. Naast deze landelijke initiatieven is er in de afgelopen jaren weinig onderzoek verricht naar de inzet van gezinnen bij vrijwilligerswerk. Wat mee kan spelen is dat het inzetten van gezinnen meer voorbereiding vergt om ze te werven maar ook om ze te plaatsen op een project. Veel Present coördinatoren geven aan dat je het 'Gezinnen: Present!' project er niet 'bij' kunt doen en dat er continue geïnvesteerd moet worden in netwerken om gezinnen te werven. Dit is anders dan bij groepen die zich zelf aanmelden en vaak al hebben nagedacht over het project en tijdstip.

Het 'Gezinnen: Present!' project met de bijbehorende methode en materialen wordt door alle Presentcoördinatoren nog steeds als een mooie aanvulling gezien op de andere projecten van Present. De stappen in de methode geven aan alle coördinatoren een leidraad en worden, op kleine verschillen na, ook gevolgd. Veel coördinatoren zijn enthousiast over het boek 'Ons gezin is Present' en zien dit als een cadeautje voor het gezin dat zich wil inzetten. Er zijn kleine aanpassingen gewenst en dan met name van de presentatie, film en poster.

Het is van belang om alert te zijn op je eigen referentiekader als je een 'happy', 'harmonieus' en vaak 'hoog opgeleid' gezin matcht met hulpontvangers die vaak een andere achtergrond hebben. Een Presentcoördinator gaf aan dat hij nooit het woord 'Gezinnen' gebruikt maar 'Familie vrijwilligerswerk'. Met deze benaming sluit je geen mensen 'uit' en is iedereen welkom. De meerwaarde van gezinnen is volgens hulpverleners voornamelijk de inzet van kinderen. Kinderen zijn ontwapenend en zorgen voor verbinding tussen de gevende en ontvangende partijen.

Present Nederland heeft met de methode 'Gezinnen: Present!' een werkwijze in handen die aansluit bij de visie op de participatiesamenleving waarin iedereen mee doet! Als kinderen binnen de (veilige) omgeving van een gezin/familie alvast kunnen experimenteren met het doen van vrijwilligerswerk dan is dit een investering in de samenleving waar later op verder kan worden gebouwd.

Aanbevelingen

- Er is meer bekendheid nodig voor de methode ‘Gezinnen: Present!’ In de samenleving, bij maatschappelijke organisaties maar ook bij gezinnen zelf. Hiervoor kan Present Nederland een platform oprichten om dit onderwerp meer onder de aandacht te brengen binnen de eigen afdelingen en binnen (landelijke) organisaties waarmee zij samenwerken.
- Naast bekendheid van de methode is het van belang dat Present Nederland blijft investeren in tijd en ruimte voor eigen medewerkers. De inzet van gezinnen vergt meer tijd en moet niet concurrerend werken met groepen die sneller te plaatsen zijn waardoor de ‘productie’ of ‘omzet’ of ‘aantallen’ makkelijker worden gehaald. De inzet van gezinnen zou juist gestimuleerd moeten worden door de nut en noodzaak voor de toekomst te benadrukken (kinderen zijn de vrijwilligers van de toekomst). Dit kan alleen door dit positief te stimuleren.
- Door de benaming ‘Gezinnen: Present!’ kunnen groepen zich buitengesloten voelen. Bij Present Houten gebruiken ze de naam ‘Familie vrijwilligerswerk’. Betrek Present coördinatoren bij deze discussie!
- Vervolgonderzoek naar inzet van gezinnen maar ook van nieuwe projecten zoals het steungezin van Present Amersfoort en het adopteren van een gezin/ alleenstaande van Present Zwolle.

In 2012 is de methodiek ‘Gezinnen: Present!’ gelanceerd in samenwerking met Present Nederland en het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken van de Hogeschool Viaa. In de afgelopen jaren zijn er weinig onderzoeken verricht naar de inzet van gezinnen bij vrijwilligerswerk. Wel zien wij (nieuwe) landelijke initiatieven op buurt- en wijkniveau ontstaan waar gezinnen/ families bij betrokken zijn. In de bijlagen van dit rapport vindt u enkele voorbeelden. In de bijlage zijn ook enkele citaten van ouders opgenomen die afkomstig zijn uit de evaluatieformulieren van Present Gouda. Deze formulieren worden ingevuld nadat zij een project hebben verricht.

Onderstaande groep enthousiaste Presentcoördinatoren zijn in april 2015 getraind en gaan binnen Present Nederland andere coördinatoren ‘warm’ maken voor het project ‘Gezinnen: Present!’

Foto: Christel van Til

Contactgegevens deelnemende Presentafdelingen

Stichting Present Almere	Postbus 10322, 1301 AH Almere Telefoon: 06 538 73 337 E-mail: info@presentalmere.nl
Stichting Present Amersfoort	Burgemeester de Beaufortweg 16, Leusden Postbus 2145, 3800 CC Amersfoort Ina.van.zwol@presentamersfoort.nl
Stichting Present Dordrecht-Papendrecht	Twintighoevenweg 43, 3312 LV Dordrecht Telefoon: 06-13860806 E-mail: anita.stigter@presentdordrecht.nl
Stichting Present Ede	Adres: Bezoekadres: Postbus 8095 Stationsweg 109 6710 AB Ede 6711 PN Ede Telefoon: 06-45450377 E-mail: info@presentede.nl
Stichting Present Gouda	Postbus 2005, 2800 BD Gouda Telefoon: 06-44256510 E-mail: info@presentgouda.nl
Stichting Present Houten	Telefoon: 0657991530 E-mail: info@presenthouten.nl
Stichting Present Leiden	Oude Rijn 44 b/ c, 2312 HG Leiden Telefoon: 06 16 51 24 48 Emailadres: info@presentleiden.nl
Stichting Present Utrecht	Vliegend Hertlaan 4A, 3526 KT Utrecht Telefoon: 06-19882088 E-mail: info@presentutrecht.nl
Stichting Present Zwolle	de Gift City – Rietweg 12 te 8041 AK Zwolle Telefoon: 038 460 85 70 E-mail: info@present zwolle.nl

Landelijk:

Stichting Present Nederland

Burgemeester de Beaufortweg 16
3833 AG Leusden

Bezoekadres:

Burgemeester de Beaufortweg 16
3833 AG Leusden

Telefoon: (033) 432 01 33

E-mail: info@presentnederland.nl

W: www.stichtingpresent.nl

Voorbeelden

Familievrijwilligerswerk

Samen vrijwillig

Gemeente Middelburg

Stichting Welzijn Middelburg
 werkadres Porthos
 Sint Sebastiaanstraat 12
 4331 PL Middelburg

telefoon 0118 - 751400

E-mail info@welzijnmiddelburg.nl

Vrijwilligerswerk
 samen met je familie?
 ... is hartstikke leuk!

Familievrijwilligerswerk
 Hebben jij en je familie een keer een ochtend, middag of avond tijd?

Ga samen aan de slag als vrijwilliger!

Bezoek de mogelijkheden voor gezinsvrijwilligerswerk op
www.welzijnmiddelburg.nl/vrijwilligerswerk

Vrijwilligersbrunpunt Samen Vrijwillig
 Stichting Welzijn Middelburg
 Porthos, Sint Sebastiaanstraat 12 in Middelburg
www.welzijnmiddelburg.nl/vrijwilligerswerk

SWM

Familievrijwilligerswerk: ook voor uw organisatie?

<https://www.movisie.nl/artikel/familievrijwilligerswerk-ook-uw-organisatie>

Movisie

artikel - 25 juni 2012

Via familievrijwilligerswerk krijg je de kans om een jongere doelgroep actief bij jouw organisatie te betrekken. Je boort in één keer een hoop nieuwe talenten en competenties aan. Voor gezinnen kan familievrijwilligerswerk een leuke en nuttige tijdsbesteding zijn. Maar hoe organiseer je familie-vrijwilligerswerk?

Er is nog weinig bekend over familievrijwilligerswerk in Nederland. Waar gezinnen in het buitenland vaak samen vrijwilligerswerk doen, wordt het concept in Nederland nauwelijks toegepast. MOVISIE doet momenteel onderzoek naar het thema familievrijwilligerswerk in Nederland. De resultaten daarvan komen later dit jaar beschikbaar. Ondertussen zetten we hieronder vast wat feiten op een rij.

Wat biedt familievrijwilligerswerk uw organisatie?

Veel vrijwilligersorganisaties kampen met een te kort aan vrijwilligers. Familievrijwilligerswerk kan daarin uitkomst bieden. Families kunnen samen een activiteit ondernemen die zowel leuk is als nuttig. En als organisatie bereik je in één keer meerdere vrijwilligers die ieder hun eigen talenten en competenties meebrengen. Ook voor vrijwilligersorganisaties met een vergrijzend vrijwilligersbestand biedt is familievrijwilligerswerk een interessant concept. Kinderen en jongeren maken via hun gezin kennis met vrijwilligerswerk. Hierdoor wordt de kans dat ze later vrijwilligerswerk gaan doen, groter. Wie weet komen ze een maatschappelijke stage doen of blijven ze op een andere manier betrokken bij de organisatie.

Ook voor de families biedt het gezamenlijk doen van vrijwilligerswerk meerwaarde. Gezinnen hebben het doorgaans ontzettend druk met werk, hobby's en andere activiteiten. Juist daarom zijn ze op zoek naar een gelegenheid om tijd met elkaar door te brengen. Tegelijkertijd zoeken ouders manieren om hun kinderen iets bij te brengen over de maatschappij, natuur en cultuur. Vrijwilligersorganisaties kunnen dit benutten door in deze behoefte te voorzien en een gezin een gezamenlijke activiteit aan te bieden.

Hoe organiseert u familievrijwilligerswerk? 10 tips.

Er zijn allerlei manieren om familievrijwilligerswerk aan te bieden. U kunt de behoeften van de familie centraal stellen, of juist de organisatie. U kunt kortere activiteiten aanbieden of langere projecten. Uit de ervaringen van organisaties die met families werken, blijkt dat een aantal zaken belangrijk is om het familievrijwilligerswerk succesvol te laten verlopen. De belangrijkste lessen tot nu toe zijn:

- sluit aan bij bestaande activiteiten
- de ervaring is dat actieve, concrete klussen goed werken
- neem als vrijwilligersorganisatie zelf het initiatief
- bekijk het begrip ‘familie’ breed en start met intergenerationele activiteiten
- maak gebruik van een persoonlijke benadering van de familie
- zorg voor concrete, korte activiteiten waarvan het resultaat zichtbaar is
- bedenk welke activiteiten geschikt zijn voor verschillende leeftijden
- sluit aan bij de interesses van kinderen, jongeren én volwassenen
- begin klein: een activiteit met één of een paar gezinnen. Probeer het uit, en breid het werken met families daarna uit als je merkt dat het goed werkt.
- start u toch met een langduriger project? Zorg dan voor goede begeleiding van de familie en verwachtingenmanagement.

Bij het werven van families als vrijwilligers hoeft je niet altijd ver te zoeken. Denk ook eens aan de familie van huidige vrijwilligers of gezinnen die zij kennen. Het inzetten van je netwerk is bij deze doelgroep uitermate geschikt. Als je gezinnen wilt vinden, kun je gericht zoeken op plaatsen waar families vaak komen. Bijvoorbeeld bij een sportclub, school of winkelcentrum.

(<http://hetleukstefamilieuitjevanutrecht.nl/>)

Foto: Movisie

Familieuitje met Present: Geven, klaarstaan voor anderen en unieke talenten van je gezin benutten. Afgelopen jaar hebben al 13 families een uitje met Present gedaan! Leuk om op deze manier als familie een steentje bij te dragen aan een mooier Utrecht.

'Van oude kamer tot prinsessenpaleis',

'Oude vrouwkes duwen in rolstoelen'

Lekker scheppen met rode scheppie'

Etc (zie [http:// hetleukstefamilieuitjevanutrecht.nl](http://hetleukstefamilieuitjevanutrecht.nl))

Adopteer een gezin of alleenstaande

Informatie en werkwijze

Omschrijving

Het Present-Traject '*Adopteer een gezin of alleenstaande*' biedt groepen de mogelijkheid om een gezin of alleenstaande met zeer weinig financiële middelen te ondersteunen door hen op regelmatige basis een pakket met levensmiddelen te geven. Gezinnen/ alleenstaanden die hiervoor in aanmerking komen leven op of onder het bestaansminimum en er is sprake van een (zeer) schijnende situatie waarin het komende jaar geen verandering lijkt te komen.

Het betreft vaak gezinnen/ alleenstaanden die eens in de twee weken via de voedselbank een voedselpakket krijgen. Dit pakket is vaak onvoldoende om het beperkte budget aan te vullen. Extra boodschappen (groente/ fruit, wasmiddel, vlees/ vis ed.) kunnen deze gezinnen/ alleenstaanden goed gebruiken. Ook gezinnen die geen gebruik maken van de voedselbank, maar wel zeer weinig budget hebben om van rond te komen, kunnen voor dit traject in aanmerking komen.

Gemiddeld geven de groepen maandelijks een levensmiddelenpakket van €30,00 tot €50,00 en duurt het traject een jaar.

Het aanbieden van een pakket levensmiddelen is het uitgangspunt. Groepen kunnen - wanneer ze dat willen - meer bieden. Denk bijvoorbeeld aan gezelschap houden, hulp bij klusjes/ tuinieren, oppassen, helpen bij het huiswerk van de kinderen en dergelijke. Dit hoeft echter niet.

Present zet het aanbod van de groep centraal. De groep bepaalt hoe vaak ze een pakket wil geven, welk budget ze ter beschikking stelt en hoe lang ze dit wil gaan doen.

Werkwijze

Present hanteert bij het Present-Traject '*Adopteer een gezin of alleenstaande*'

1. Presentatie

Een groep nodig een medewerker van Present uit voor een presentatie.

2. Het aanbod van de groep

De groep stelt zelf vast voor hoeveel budget, hoe vaak en voor welke periode ze een levensmiddelenpakket langs wil brengen en/ of welke overige inspanningen ze wil leveren.

3. Match

Present bepaalt in overleg met de maatschappelijke organisatie of een gezin/ alleenstaande aan de criteria voldoet om voor het traject *“Adopteer en gezin of alleenstaande”* in aanmerking te komen.

4. Kennismakingsgesprek

Er vindt een kennismakingsgesprek plaats tussen de contactpersoon van de groep, de hulpontvanger, de hulpverlener en een medewerker van Present. Er worden afspraken gemaakt; hoe vaak wordt het pakket gebracht, door wie en wanneer, welk budget is beschikbaar, aan welke levensmiddelen is behoefte, wat wordt per definitie niet gekocht (bv. alcohol, sigaretten, beltegoed), voor hoelang geldt het aanbod etc. De afspraken worden op papier gezet door Present.

5. Uitvoering van de gemaakte afspraken

Present is gedurende het hele traject betrokken en bereikbaar voor advies en vragen.

6. Tussenevaluatie.

Na de helft van de afgesproken periode vindt een tussenevaluatie plaats met de contactpersoon van de groep, de hulpontvanger(s), de hulpverlener en de medewerker van Present. Present neemt hiertoe het initiatief.

7. Evaluatie en reflectie.

Na de afgesproken periode neemt Present het initiatief voor het plannen van een eindevaluatie met de contactpersoon van de groep, de hulpontvanger en de hulpverlener en de Present medewerker.

8. Mogelijke vervolginzet.

Wanneer de groep langer dan de afgesproken periode met de hulpontvangers contact wil blijven houden of het project wil voortzetten, wordt er in gezamenlijk overleg bepaald of dat mogelijk en wenselijk is en in hoeverre dat met of zonder de bemoeienis van Present kan.

Wij zijn familie de Jong en wij vinden het leuk om andere mensen blij te maken. We hebben extra kaartjes voor de dierentuin en kunnen dan met een ander gezin een dagje naar de dierentuin gaan!

Stichting Present organiseert het dagje naar de dierentuin van de familie de Jong met Mirjam en haar moeder.

Voorgaande drie foto's zijn ontleend aan de Powerpointpresentatie bij het Present-Traject 'Adopteer een gezin of alleenstaande'

Vrijwilligerswerk als gezin

Familie Eikelboom - pa, ma, drie kinderen én opa en oma – gingen als vrijwilligers aan de slag via Stichting Present. Het gezin vond het een “waardevolle investering” om samen bezig te zijn voor mensen uit een woongroep. Present doet in Gouda en zeven andere plaatsen ervaring op met ‘family volunteering’.

Familie Eikelboom bestaat uit opa Wim (65), oma Sientje (64), mama Petra (41), papa Wim (42) en de kinderen Willem Sake (17), Rebecca (15) en Jet (10). “We waren een zaterdagochtend te gast bij een woongroep van ernstig verstandelijk en lichamelijk gehandicapten”, vertelt Petra. De hele familie was meteen enthousiast toen het idee kwam om als gezin mee te doen aan een vrijwilligersklus van Present. Petra: “We hadden ervaring met Presentprojecten, maar dan in groepen van andere samenstelling. Het was voor het eerst dat we als gezin aan de slag gingen. We willen onze kinderen graag meegeven dat het goed is om voor anderen klaar te staan. Daarnaast vinden we het ook gewoon gezellig om iets samen te doen”.

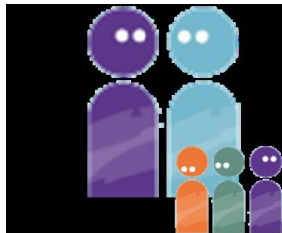
Stichting Present werkt al jaren als ‘makelaar’ tussen mensen die graag hulp willen bieden en mensen die hulp kunnen gebruiken. De formule slaat aan: op dinsdag 31 mei ging de vijftigste lokale Stichting Present van start in de gemeente Opsterland. De gebruikelijke werkwijze is, dat groepen zich kunnen aanmelden en aangeven wat ze graag willen doen. Nu kunnen ook hele gezinnen zich aanmelden.

Wim noemt het “een waardevolle investering” om als gezin, met opa en oma, bezig te zijn voor anderen die minder mogelijkheden hebben. “In ons geval waren dat zwaargehandicapte mensen met wie we geen contact konden maken. We gingen met ze naar een gymzaal en daarna aten we samen boterhammen.” Zijn dochter Rebecca vertelt dat het leuk én ook wel lastig was: “Het was moeilijk om met ze te communiceren, maar toch vond ik het leuk om ons als gezin in te zetten voor deze gehandicapte mensen. Het is goed om anderen op te vrolijken.”. De groepsleiding vond het heel bijzonder om een ochtend lang een familie over de vloer te hebben. De kamers van de bewoners kregen een poetsbeurt en dat is iets wat er vaak bij inschiet. De groepsleiding was ervan overtuigd dat alle zes bewoners genoten hebben.

In acht plaatsen (Almere, Amersfoort, Dordrecht, Ede, Gouda, Houten, Utrecht en Zwolle) kunnen gezinnen die interesse hebben zich aanmelden bij Stichting Present. Van augustus 2011 tot en met juni 2012 werken de lokale Present-stichtingen samen in een onderzoeks- en ontwikkeltraject 'Gezinnen: Present!' om hun ervaring met de vrijwillige inzet van gezinnen uit te wisselen en ervan te leren. Ze worden hierin ondersteund door het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken (GH Zwolle) en de Family Factory.

Meer informatie:

Stichting Present Gouda info@stichtingpresent-gouda.nl of 06-44256510 (co-ordinator)

Reacties uit de evaluatieformulieren (Stichting Present Gouda)

“Tijdens onze 2 uitjes was er gezellig contact. Door taalbarrière (Hongaars) blijft het echter wel oppervlakkig. Kinderen van beide gezinnen hadden leuke klik. We hebben gemerkt dat het Hongaarse gezin het enorm waardeert dat onbekende wat voor hen over hebben. Ze willen ook maar op verschillende manieren blijven bedanken. Kans is groot dat we elkaar nog eens zien voor een middagje spelen. Telefoonnummers zijn uitgewisseld

cijfer 8. Naar onze mening zeer geslaagd. Zonder taalbarrière zou het een 10 kunnen zijn.”

*“De ontmoeting met Jacob*en zijn zonen was bijzonder. Twee totaal verschillende gezinnen die samen op pad gaan, samen gaan bowlen en later uiteten. Er was een ontspannen sfeer en de plek op een bowlingbaan is zeer geschikt voor zo'n soort uitstapje. De baan in Bergambacht was lekker rustig, ook weer niet te....*

Al gauw kwamen we aan de praat door verschillende vragen te stellen aan Jacob. Ook vragen aan de jongens ; zoals welke school, hobby's etc.

Zelfs op de bowling baan al gesproken over Jacobs overleden vrouw. Hij was zich er terdege van bewust dat hij over deze moeilijke tijd moest gaan praten met een ander. Thuis praten ze nl. hier niet over... Dit vertelde hij mij en ook zelfs dat hij zijn vrouw nog gereanimeerd had...

Een open sfeer was er naar elkaar toe en ik merkte dat Jacob bij de (fastfood-restaurant) ook best langer wilde blijven.

Ik heb aangegeven dat ik contact wil houden via de mail en dat we wellicht nog wel een keer iets met elkaar kunnen gaan doen. Een kaartje sturen gaan we zeker snel doen in ieder geval!

Wat ik zelf héél bijzonder en ontroerend vond was het feit dat Jacob ons echt in vertrouwen nam. Hij vertelde best veel voor een binnenvetter (zoals hij zichzelf

omschrijft en ook zijn zoon Nathan), dat heb ik hem ook aan het einde van de ontmoeting gezegd.

De jongens van Jacob zijn rustige jongens die echt hebben laten zien aan ons dat ze er van genoten hebben. Frank legde de puntentelling uit aan de zonen van Jacob en dat vond ik ook een kostbaar moment. De aandacht die ze kregen werd zeer dankbaar ontvangen. Zelfs Frank werd héél speciaal bedankt door Nathan. "Bedankt, Frank"...

Door deze ontmoeting hebben wij en vooral onze kinderen geleerd om een ander op de eerste plaats te zetten en iets voor hen kunnen betekenen. We lieten héél bewust de zonen van Jacob kiezen waar we zouden gaan eten met elkaar."

* Alle hierboven genoemde namen zijn gefingeerd.

Gezinsvrijwilligersdag Wapperdag

praktijkvoorbeeld - 1 juni 2010

Gezinnen gaan gezamenlijk een middag aan de slag als vrijwilliger in de wijk. Ze voeren allerlei klussen uit en dragen hierdoor hun steentje bij. Opbrengsten? Ouders geven hun kinderen het goede voorbeeld en allen ontdekken dat samen vrijwilligerswerk doen net zo leuk kan zijn als een gezinsuitje.

Wat is Wapperdag?

Een keer per jaar organiseert Stichting Welsaen in verschillende gemeenten binnen de Zaanstreek de Wapperdag. Tijdens deze dag voeren gezinnen gezamenlijk vrijwillige klussen uit voor de wijk. De klussen kunnen variëren van het opknappen van plantsoentjes tot het verzorgen van leuke activiteiten in verzorgingshuizen. Het initiatief is ontstaan doordat maatschappelijke organisaties moeite blijken te hebben met het vinden van jonge vrijwilligers (tussen de 25 en 45 jaar). Deze groep, veelal jonge ouders, blijkt best bereid zich incidenteel in te zetten, maar heeft geen tijd om structureel vrijwilligerswerk te doen. Welsaen brengt daarom incidenteel vraag en aanbod samen via de Wapperdag. Het mes snijdt daarmee aan twee kanten: er wordt nuttig werk verricht voor de wijk en gezinnen ontdekken tegelijkertijd dat het leuk is om gezamenlijk activiteiten te ondernemen.

Wat levert het project op?

Welsaen slaat een brug tussen vraag en aanbod. Hierdoor krijgen maatschappelijke organisaties toegang tot een poule van vrijwilligers, zowel ouders als kinderen, die bereid zijn zich incidenteel in te zetten. Tijdens het uitvoeren van de vrijwillige klussen geven ouders hun kinderen het goede voorbeeld en ontdekken allen dat samen vrijwilligerswerk doen net zo leuk kan zijn als een gezinsuitje, en bovendien veel goedkoper is.

Hoe werkt Wapperdag?

De Wapperdag is een jaarlijks terugkerend evenement. Welsaen benadert maatschappelijke organisaties in de wijk en maakt een inventarisatie van de incidentele klussen waarvoor zij vrijwilligers kunnen gebruiken. Via verschillende kanalen werft Welsaen vervolgens de gezinnen die deel willen nemen aan de Wapperdag. Bijvoorbeeld door samen met een clown te flyeren op basisscho-

len, persberichten uit te zenden en gezinnen te wijzen op de wervende en informatieve website waar ze alvast een voorproefje kunnen nemen op de klussen.

In de ochtend van de Wapperdag presenteren de organisaties die vrijwilligers zoeken zich op ludieke wijze. De wijk wordt dan omgetoverd tot een pretpark, met clowns, circusvoorstellingen en pretparcoursen. Gezinnen kunnen dan kiezen wat zij willen gaan doen. In de middag gaan de ouders en kinderen vervolgens gezamenlijk enkele uren aan het werk, onder leiding van de maatschappelijke organisaties en Welsaen.

Wat zijn de succesfactoren?

Door het gezamenlijk ondernemen van activiteiten ontmoeten ouders elkaar, raken zij bekend met elkaar en worden ze mogelijk onderdeel van elkaars sociale netwerk. Daarnaast zien kinderen hoe volwassenen betekenis aan hun leven geven doordat ze vrijwilligerswerk doen. Ouders vormen hierdoor een rolmodel.

Met wie wordt samengewerkt?

Wapperdag is een initiatief van Stichting Welsaen. Zij werken samen met de betrokken gemeenten. Daarnaast zoekt Welsaen samenwerking met relevante partners in de wijk zoals vrijwilligersorganisaties, sportclubs, scholen, bedrijfsleven, wijkorganisaties, woningbouworganisaties en politie.

Iets voor u?

Om de Wapperdag-formule ook voor andere gemeenten toepasbaar te maken, wordt door Welsaen een uitvoerige projectbeschrijving gemaakt. Deze beschrijving bevat succes- en faalfactoren, een stappenplan en draaiboek. Kijk voor meer informatie op www.welsaen.nl/wapperdag. Op Youtube staat een [filmpje](#) over de wapperdag 2011.

Website: www.welsaen.nl/wapperdag

Uitvoerende organisaties:

Stichting Welsaen Welzijnsorganisatie

Jufferstraat 4

1508 GE Zaandam

T 075 65 90 909

E wapperdag@welsaen.nl

www.welsaen.nl

Vrijwilligerswerk voor gezinnen (project Abroad)

Het idee van vrijwilligerswerk voor het hele gezin wordt steeds gebruikelijker – en dat is niet zonder reden! Wonen en vrijwilligerswerk doen in een ontwikkelingsland samen met je familie is een bijzondere uitdaging waarbij je elkaar op een mooie manier nog beter leert kennen. Je kunt samen werken aan een waardevol project en je leert een land en cultuur op een andere manier kennen dan bijvoorbeeld tijdens een vakantie. Op deze pagina geven we je graag meer informatie over vrijwilligerswerk in het buitenland voor gezinnen.

Sommige vrijwilligers willen graag 'er even tussenuit' bij hun baan, anderen zijn op zoek naar een bijzondere invulling van hun vakantie, maar willen hun gezin liever niet achterlaten. Vaak willen ouders bewust hun kinderen meenemen om hen iets mee te geven van hoe mensen in ontwikkelingslanden leven en hoe je samen iets voor anderen kunt betekenen. Wat je motivatie ook is, wanneer je als gezin kiest voor een vrijwilligersproject, beleef je met elkaar een unieke ervaring waar jullie nog lang van kunnen nagenieten.

Wanneer een gezin wilt deelnemen aan één van onze projecten, houden we er rekening mee dat elk gezin anders is. Daarom kijken we zoveel mogelijk naar de wensen en samenstelling van het gezin wanneer we de plaatsing bij een project en accommodatie verzorgen. Sommige soorten projecten en bestemmingen zijn meer geschikt dan anderen wanneer het om gezinnen gaat.

Welke vrijwilligersprojecten zijn geschikt voor gezinnen?

Ouders en kinderen zijn samen welkom: bijvoorbeeld bij een sociaal project

Wat betreft de projecten zijn het vooral de sociale projecten, lesgeef projecten en sport projecten die geschikt zijn voor gezinnen. Neem bijvoorbeeld een sociaal project in een weeshuis voor kinderen van verschillende leeftijden. Kinderen kunnen zo vaak gemakkelijk aansluiting vinden bij leeftijdsgenootjes en kunnen ook helpen met de activiteiten die jullie doen. Zijn jullie kinderen al iets ouder, dan is een lesgeefproject op een kleuterschool ook geschikt. Als ze bijvoorbeeld 12 of 13 jaar oud zijn, kunnen ze al prima helpen met eenvoudige educatieve activiteiten voor kleuters. Kies je als gezin voor een sportproject op een school, dan kunnen de kinderen makkelijk meedoen met de sportlessen. De kinderen zijn vaak al snel in staat om de warming-up oefeningen voor te doen of een estafette voor te bereiden.

Wil je als ouder graag jouw kennis en ervaring inzetten op een heel ander gebied, dan is dat zeker bespreekbaar. Misschien heb je ervaring op medisch gebied of wil je lokale ondernemers helpen bij een business project. We kunnen altijd bekijken of er combinaties van projecten mogelijk zijn waarbij de ene ouder zijn of haar ervaring inzet, en de andere ouder met de kinderen een sociaal of sport project doet.

Welke bestemmingen zijn geschikt voor gezinnen?

We kunnen in elke bestemming waar wij actief zijn gezinnen plaatsen bij een project, met uitzondering van China, Jamaica en Costa Rica. Landen die we in het bijzonder aanraden voor gezinnen zijn Ecuador (Galapagos eilanden), Thailand, Ghana en Kenia, maar het gaat er natuurlijk om welk land jullie echt aanspreekt. Voor veel gezinnen is het ook belangrijk welke taal er gesproken wordt. In bijvoorbeeld Ghana en Kenia wordt over het algemeen goed Engels gesproken, maar in Ecuador is Spaans de voertaal. Zorg dat je ieder geval een basis van de taal van jouw land spreekt, en als het lukt je kinderen ook.

Uitgave van

Centrum voor Samenlevingsvraagstukken (Viaa)

Adres

Viaa
Grasdorpstraat 2
8012 EN Zwolle
T. (038) 42 555 14
E. lectoraatsv@viaa.nl

Postadres

Centrum voor
Samenlevingsvraagstukken
T.a.v. mw J. Faber- Zijlstra
Postbus 10030
8000 GA Zwolle

